

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCYJ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 8, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 80, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 80.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENA

6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednozłotowy lub jego miejsce: Nadstawka k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem 3 k. i niekiedy pokrzyż. 25, na 4 kol. po kop. 40. Drobne ogłoszenia do kop. 3 za wiersz. Największe ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omiatałnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE i OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI i ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Samorząd miejski w okupacji austriackiej.

Dawno oczekiwany samorząd, Królestwa Polskiego, coraz bardziej się rozszerza na wszystkie miasta i miasteczka. Pierwszym miastem, które otrzymało samorząd od władz niemieckich była Warszawa posiadająca już Radę Miejską z wyborów. Obecnie, jak donoszą pisma, otrzymać mają samorząd na terenie okupacji niemieckiej miasta: Łódź, Tomaszów Rawski, Pabjanice i Zgierz.

Na terenie austriackim zaś wskutek statniego rozporządzenia organizacja rad miejskich obejmuje: Lublin, Kielce, Piotrków, Radom i 34 mniejsze miasteczka. Ordynacja wyborcza austriacka podobna jest do warszawskiej, mianowicie prawo wyborcze posiadać będzie każdy mężczyzna w wieku wyżej lat 25, zamieszkujący od roku w dawnej miejscowości. Wybory odbywać się będą kurjami, tych ostatnich będzie pięć, z których każda wybiera z ludnością do 80,000 — 10 radnych i 10 zastępców; w miastach zaś wyżej 80,000 — 12 radnych i 12 zastępców.

Do I kurji należy inteligencja, do II — handlujący i przemysłowcy (w Warszawie tworzyli oni duże kurje), do III — właściciele domów, do IV — lokatorzy i do V wszyscy nie wymienieni w kurjach powyższych.

Według ustawy osoby mające prawo głosowanie w kilka kurjach, muszą należeć do najwyższej kurji.

Językiem urzędowym jest — polski, nadto w obwodach chełmskim, hrubieszowskim i tomaszowskim, mają być przyjmowane podania w języku ruskim (ukraińskim).

Jest to fakt doniosły. Za czasów rosyjskich uważano bowiem Rusinów za Rosjan, język zaś ruski rząd przesładował. To też objaw ten jest pierwszym wypadkiem uznania w Królestwie Polskiem praw językowych mniejszości.

Tak się przedstawia w okupacji austriackiej samorząd miejski, który wejdzie w życie z dnia 1 października 1916.

Praca oczekująca przyszłych radnych nie tylko pod względem gospodarczym, lecz i politycznym w dobie obecnej jest nadzwyczają odpowiedzialną. Szczególnie przyszłe Rady Miejskie powinny z mównie swych głosić hasło zdobycia wolnej Polski.

Jakób Bem.

Częstochowa, 21 IX — 16.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 27 września:

Wschodni plac boju.

Front wojsk generała marszałka polnego, ks. Leopolda Bawarskiego. Sytuacja jest niezmienną.

Front generała jazdy Arcyksięcia Karola:

Na północ od Karpat nie wydarzyło się nic ważnego.

Nowe walki w odcinku Ludowej zakończyły się znowu niepowodzeniem Rosjan z wielkimi stratami.

Siedmiogrodzki teren walk.

Ataki nasze w pobliżu Hermannstadtu uczyniły należyte postępy.

Zachodni plac boju.

Front wojsk nast. tronu Bawarskiego, ks. Ruprechta.

Dalszy ciąg bitwy na północ od Somme doprowadził wczoraj znowu do silnych walk artylerji i nader zaciętych walk piechoty; ostro wystający kąt Thiepval został stracony.

Po obu stronach Courcellette przeciwnik, po wielokrotnych obfitujących w straty odparciach, zyskał wreszcie teren. Dalej na wschód został on odparty. Pomimo zajęcia wsi Guedecourt nie zdołał on wykorzystać sukcesu z dnia 25-go września. Gwałtowne jego ataki od Esbœufs i od frontu w Morval aż — na południe od Bouchavesnes odparliśmy krwawo, po części w walce na bliski dystans.

Na południe od Somme nie powiodły się ataki francuskie przy pomocy granatów ręcznych pod Vermandovillers i Chaules.

W walce powietrznej wczoraj i przedwczoraj zestrzelono nad Somme 6 samolotów nieprzyjacielskich, a prócz tego wczoraj jeden w Szampanji.

Balkański plac boju.

Front generała marszałka polnego v. Mackensena.

Ponawiano ataki sterowców i samolotów na Bukareszt.

Front Macedoński.

25 września osiągnięto dalsze korzyści na wschód od Floriny odparto ataki nieprzyjacielskie.

Wczoraj wojska bułgarskie starły się w pobliżu Kajmakczalanu z gotowym do ataku nieprzyjacielem, odrzuciły go i ścigały, oraz zdobyły dwa działa, liczne karabiny maszynowe i miotacze min.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 27 września:

Wschodni plac boju.

W obrębie Petrosen doszło wczoraj w pobliżu góry Tulislu do nawiązania kontaktu bojowego z Rumunami.

Pod Nagy Szeben (Hermannstadt) walki wzięły obrót dla nas pomyślny.

Na froncie wschodnim w Siedmiogrodzie nasze oddziały wywiadowcze walczy w wielu punktach.

Na obszarze Bistricara (?) odparto natarcia rumuńskie, zaś na północ od Kirlibaby i na terenie Ludowej, natarcia rosyjskie. Dalej na północ nie wydarzyło się nic szczególnego.

Włoski plac boju.

Nie stoczono żadnych większych walk. Na płaskowzgórzu Karatu części stanowisk naszych znajdują się chwilami pod silnym ogniem artylerji i miotaczy min.

Front bałkański:

Nie wydarzyło się nic ważnego. Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat bułgarski.

SOFIA. Sztab generalny donosi 26 września:

Front zachodni.

Na wzgórzach Staraneczkiej — Planiny na zachód od Floriny jedna z naszych kolumn zaskoczyła w kierunku wsi Bresnicka batalion 242-go pułku piechoty francuskiej i rozproszyła go. Wzięła ona kilkudziesięciu jeńców, i karabin maszynowy, tornistry, namioty i kuchnię batalionu.

Za pomocą nagłego ataku zdobyliśmy nieprzyjacielskie rowy strzeleckie w pobliżu wsi Orownio, gdzie znaleźliśmy 30 trupów nieprzyjacielskich.

Na wschód od Floriny odparliśmy 3 z kolei następujące po sobie ataki francuskie. Nieprzyjaciel cofnął się w rozsypanie z wielkimi stratami.

Front rumuński:

Nad Dunajem, oraz na wybrzeżu morza Czarnego panuje spokój.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, d. 27 września.

Z frontu zachodniego i kaukaskiego niema nic ważnego do doniesienia.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 26 września:

Na północ od Sommy wojska francuskie, które doszło aż do skrajnego Frogicourt zajęło w nocy wieś tę całkowicie. Wysłunięte nasze oddziały francuskie wdary się na cmentarz w Combles, a równocześnie inne oddziały wywiadowcze zajęły południowy brzeg wsi. Jeden z tych oddziałów zawiadnął rowem na południowy zachód od Combles i wziął do niewoli kompanję niemiecką. Na innych punktach frontu wojsko francuskie umocniło się na zdobytych stanowiskach.

Niemcy podejmowali ataki, szczególnie na lewym skrzydle, gdzie ich natarcia na okopy francuskie, między drogą Bethune i Somma odparto późnym wieczorem. Liczba wczoraj świeżo policzonych jeńców nieranionych dochodzi do 800.

Wojsko francuskie wyruszywszy w pochód, zajęło całą część Combles, leżącą na południe od toru kolejowego. Patrole francuskie weszły w kontakt z prawymi częściami wojska angielskiego, które na północnym zachodzie wypierały przeciwnika. Wkrótce potem cała wieś wpadła w nasze ręce.

Zdobycz w Combles jest znaczna. Niemcy mieli w piwnicach tej miejscowości masę amunicji i rozmaitych zapasów. Francuzi zabrali około 100 żołnierzy ranionych, pozostawionych przez Niemców. W Combles znaleziono mnóstwo zwłok niemieckich.

Dzisiaj po południu, wojska francuskie, posuwając się w dalszym ciągu zajęły mały las, znajdujący się na północ od Fredicourt w pobliżu Morval, oraz większą część silnie umocnionego terenu między tym lasem a zachodnim brzegiem lasu St. Vast (na wschód od drogi do Bethune). Liczba wziętych do niewoli nieranionych jeńców, wynosi obecnie 1200. Dotychczas zliczono około 80 zdobytch karabinów maszynowych.

Na pozostałym froncie z przerwa- mi ogień działowy.

Komunikat angielski.

Główna kwatera donosi dnia 28-go września:

Operacje wczorajsze były dla nas pomyślne pod każdym względem. Naliczono już przeszło 1500 jeńców. Przyprawiono jeszcze wielu. Ponadto zdobyto wiele materiału wojennego. Podczas nocy i w godzinach rannych poczyniono dalsze postępy. Natarliśmy na Combles z zachodu i spodziewamy się pokonać tam opór nieprzyjaciela. Straty nieprzyjaciela są bardzo dotkliwe.

Uchwały zjazdu w Piotrkowie.

Dzienniki krakowskie przynoszą bliższe wiadomości o uchwałach Zjazdu w Piotrkowie, o którego składzie i przebiegu podaliśmy już wczoraj ważniejsze szczegóły. Zjazd uchwałił następujące rezolucje.

I. Istnienie Legionów polskich i zasłużona ich sława wojenna poczytując za najcenniejszy czynnik polityczny w sprawie polskiej w obecnym epokowym przełomie, zachowanie zaś jedyńskich polskich kadr wojskowych za nieodzowne dla odbudowy wojska polskiego, Zjazd opowiada się za werunkiem, prowadzonym przez Departament wojskowy N.K.N. udzielając mu swego poparcia.

II. Wyrażając Departamentowi wojsk. i jego obecnemu kierownictwu zaufanie, Zjazd uznaje potrzebę jego legionowej na terenie Królestwa działalności, aż do chwili powołania do życia czynników rządowych polskich.

Nadto jednomyślnie uchwalono dwie następujące rezolucje:

1) Zjazd obywatelski, zwołany w Piotrkowie w dniu 16 września 1916 r. uchwala, że przeprowadzenie wyborów do instytucji samorządnych w 36 miastach Królestwa Polskiego objętych prawem, wydanym przez Naczelną Komendę armji austro-węgierskiej z d. 18 sierpnia 1916 r., winno odbywać się pod hasłem niepodległości Polski; hasła gospodarcze winny uwzględnić interesy najszerzszych warstw ludności, oraz

2) Ponieważ istotnym zadaniem celem powstania i istnienia Ligi kobiet pogotowia wojennego było i jest przychodzenie z pomocą żołnierzowi polskiemu, walczącemu w polu i ponieważ wobec tego L. K. P. W. powinna stać zdala od wszelkich wąśni partyjnych i przemijających prądów, zebrani na Zjeździe w Piotrkowie obywatele Królestwa Polskiego z ubolewaniem konstatają rozłam, jaki w ostatnich czasach wyniki w jej łonie i wzywają ją do ścisłego przestrzegania istotnego swego pro-

gramu i kroczenia nadal drogą dotychczasowych prac i wysiłków, których doniosłość i użyteczność zebra- ni podnoszą z uznaniem.

List pasterski.

Wynikiem ostatniej konferencji biskupów prowincji warszawskiej, odbytej w Warszawie, jest list pasterski do duchowieństwa.

W zbiorowym tym liście czytamy między innymi:

„Posłuszeństwo zaprzysiężone Biskupom przy święceniach kapłańskich, dzisiaj wzmódz i zacieśni się winno wobec wymagań i potrzeb, które chwila obecna na pierwszy plan postawia kapłańskiego wy- suwa.

„Wzorowe, jak je nazywa Ojciec św., posłuszeństwo Biskupom **nie pociąga za sobą bynajmniej zręczenia się prac obywatelskich, jakie każdemu kapłanowi jako dziecku tej ziemi przysługują**, lecz wysuwa na pierwszy plan najprzedniejsze, dobrowolnie na siebie przyjęte, prawo postawienia kapłańskiego, które go nietylko nie zniewała do sprzeniewierzenia się tamtemu, ale dodaje podniosłości znaczenia. Żołnierz, gdy idzie do walki, za najprzedniejszą swą prawo poczytuje **zwyciężyć i ocalić zagrożoną Ojczyznę i poddając się swemu wro- dzowi, na jego głos niesie ofiarę krwi i życia; te ofiary czyni i jako żołnierz i jako obywatel kraju.**“

Polityka Watykanu.

BERLIN, 27 | 9. Z Genawy telegrafują do pism niemieckich: Według informacji paryskiego „Action“, papież Benedykt XV życzy sobie koniecznie wziąć udział w akcji pokojowej i stara się wszelkimi sposobami, aby usunąć przeszkody, jakie mu w tym względzie stawiają.

Kanclerz Bethman-Hollweg o sprawie polskiej.

BERLIN, 28 | 9. „Berliner Lokal Anzeiger“ pisze między innymi, że kanclerz Rzeszy wkrótce po rozpoczęciu czwartkowego posiedzenia parlamentu wygłosił mowę, w której porusza obszernie sprawę polską.

„Bremen“.

NOWY-JORK, 28 | 9. Stwierdzo- no, że druga po „Deutschland“ olbrzymia niemiecka łódź podwodna „Bremen“ przybyła przez ocean do Ameryki.

Bombardowania Bukaresztu.

BUKARESZT, 27 | 9. Doniesienie Biura Wolffa: Jeden z zeppelinów przedostał się w okolice Bukaresztu. Stworzono zruć 3 bomby.

W poniedziałek po południu eskadra samolotów obrzuciła Bukareszt bombami, 60 osób zabiło, wiele innych odniosło rany. Nocy poniedziałkowej samolot zrzucił ponownie bomby.

Zmiany w polityce rosyjskiej.

BERLIN 28 | 9. Stokholmski korespondent „Lokalanz.“ donosi, że węgł wieści pochodzących z pewnego źródła w Petersburgu oczekują w najbliższych dniach całkowitego przekształcenia polityki rosyjskiej. Stuermer ma opuścić stanowisko prezesa rady ministrów i ministra spraw zewnętrznych i otrzyma nominację na ambasadora w Rzymie. Zmiana ta ma być uzasadniona względami zdrowia Stuermera, wymagającego dłu-

szej kuraacji na południu. Obiegają pogłoski, że Stuermer otrzymał już z wyższych sfer wskazówkę, aby się podał do dymisji, co już nawet, jak twierdzą niektórzy, nastąpiło.

Hr. Kokowcow.

PETERSBURG 28 | 9. Następcą Stuermera ma być hr. Kokowcow. Cztery dni temu przybył on do Petersburga. W tych dniach oczekują powrotu cesarza z głównej kwatery. Kokowcow w każdym razie obejmie przewodnictwo w Radzie ministrów możliwym jest także przydzielenie mu teki ministra spraw zewnętrznych. Według innych pogłosek to ostatnie stanowisko zarezerwowano podobno dla dotychczasowego ambasadora rosyjskiego w Rzymie, który znajduje się w tej chwili w drodze do Petersburga i przybywa z Anglii do Bergen. Podobno i w innych ministerjach mają nastąpić poważne zmiany, zmiany, zmiany o nich znajdują się w „Birr. Wied“ i w niektórych pismach moskiewskich.

Ultimatum?

BERNO, 28 | 9. Według doniesienia „Secolo“ z Aten „Non Asti“ pisze, iż koalicja nosi się z zamiarem przesłania rządowi greckiemu ultimatum z żądaniem interwencji Grecji przeciwko Bułgarii. Prócz tego oficerowie i żołnierze mają zostać rozbrojeni i rozpuszczeni do domu, zaś materiały wojenne, oraz drogi żelazne mają być w ciągu pięciu dni wydane koalicji. Ultimatum ma usprawiedliwionem być tem, iż wojsko i flota Grecji nie posiadają wartości dla czwóporozumienia i nie są niebezpiecznymi.

Po przełączeniu 4 korpusu armji greckiej do Niemiec, koalicja nie życzy sobie, by od Grecji miały oddzielać się w dalszym ciągu wojska i wstępować w szeregi armji nieprzyjacielskiej.

W Dobrudży.

WROCLAW, 28 | 9. „Breslauer General-Anzeiger“ podaje następujące depesze z Kopenhagi:

Dzienniki rosyjskie donoszą z Renu, że wojska rosyjsko-rumuńskie skończyły swój strategiczny odwrót i zajęły doskonale obwarowane pozycje, leżące przed ważną stacją węzłową Medzidje i przed portem Konstanca. Można się spodziewać, że uda się powstrzymać tutaj nieprzyjaciela całkowicie.

Pau wedzem w Dobrudży.

BUDAPESZT 28 | 9. Z Sefji donoszą: „Dnewnik“ dowiaduje się z granicy rumuńskiej, że gen. Pau obejmuje naczelne dowództwo nad wojskami rosyjsko-rumuńskimi w Dobrudży. Gen. Iwanow, nie chcąc pracować jako podwładny gen. Pau wraca front zachodni rosyjski.

Posiłki rosyjskie.

STRASBURG, 28 | 9. Do „Strassburger Post“ donoszą z Bazylei: Wielkie posiłki rosyjskie przybyły do Dobrudży; kolejną Tulcea—Medzidje przewieziono na linję Konstanca—Cerna-woda przeszło 150 000 żołnierzy. Przeznaczani są oni nadto do obrony walu Trajana.

Przygotowania do dalszego odwrotu.

BERLIN, 27 | 9. „Korespondenz Rundschau“ donosi ze Stokholmu:

Wedle doniesień petersburskich dzienników, kierownictwo wojsk rumuńskich przygotowuje publiczność na dalszy odwrót rumuńskiej armji. Szereg miast, położonych poza dalszemi stanowiskami rumuńskimi, został opróżniony, archiwa wywieziono, przeniesiono władze.

Narada.

WIEDEN, 28 | 9. „Deutsche Nachrichten“ ogłoszają wiadomość o zjeździe niemieckich i niemiecko-austriackich członków ciał prawodawczych. Zjazd odbył się 23 i 24 września w Salzburgu. Tematem obrad była wymiana zdań o przyszłym ukształtowaniu stosunków politycznych, wojskowych i ekonomicznych Rzeszy niemieckiej i monarchji austro-węgierskiej. Wszystkie obrady cechowała myśl, że bezwarunkowo koniecznym jest przetrzymanie obecnego stanu wojskowego i ekonomicznego aż do osiągnięcia ostatecznego powodzenia.

Kobiety w wojsku w Anglii.

KOPENHAGA, 27 | 9. „Berlingske Tidende“ donosi: Plan utworzenia zbrojnych oddziałów kobiecych, o którym w Anglii mówiono od dość dawna, wprowadzono faktycznie w życie.

Wyćwiczone już cztery kompanie żeńskich żołnierzy pod dowództwem „pułkownika“ lady Castlereah.

Już dawniej, przed utworzeniem tego korpusu, czyniono kilkakrotne próby stworzenia kobiecych oddziałów pomocniczych dla armji. Lady Ernestine Hunt zorganizowała pierwszy pomocniczy Yeomanry Corps. Yeomanry nazywa się angielska kawalerja ochotnicza, tę próbę, jak i inne podobne, zarzucane wszakże szybko; dopiero wojna obecna nadała im bardziej realne znaczenie.

Rosja a sprawa polska.

STOKHOLM, 28 | 9. Donoszą tu z Petersburga: W sferach decydujących ustala się obecnie coraz bardziej pogląd, że sprawa polska może być rozwiązana jedynie w myśl państwowych interesów rosyjskich, określonych w znanych memorjach Czichaczewa.

Memorjał ten, jak wiadomo, wypowiada się przeciwko niepodległości Polski, oraz wyklucza z granic przyszłego Królestwa Polskiego całą Białą, gub. chełmską i Galicję wschodnią ze Lwowem. Większość rady ministrów podziela ten pogląd. W tym duchu ma też być sformułowana deklaracja rządowa, termin jednak jej ogłoszenia nawet w przybliżeniu nie jest ustalony.

Wykradzenie pułk. Minkiewiczza.

SOSNOWIEC 28 | 9. Krają pogłoski, pisze „Iskra“, że pułkownik Minkiewicz, wzięty do niewoli rosyjskiej podczas ostatniej ofensywy i przewieziony do Kijowa w ostatnich czasach został przez polską organizację niepodległościową z Kijowa wykradzony i wywieziony do Szwajcarii.

Z Piotrkowa.**Rozporządzenie urzędowe.**

Piotrkowski „Dziennik narodowy“ donosi:

„Na murach Piotrkowa zjawilo się urzędowe ogłoszenie komendy obwodowej austriackiej, wzywające obywateli w swoim czasie do służby w armji rosyjskiej, do zgłoszenia się w c. i k. urzędach żandarmerji. Obwieszczenie to dotyczy wszystkich obywateli płci męskiej, urodzonych w latach 1875—1894. Posiadający czerwone, białe i niebieskie bilety winni je przedstawić.“

Z Warszawy.**Sensacyjne aresztowania.**

Aresztowano członków konsorcjum tramwajowego pp. Maurycego Spokornego i Juliusza Hermana, oraz b. członka zarządu tramwajów p. Wertelma.

Aresztowania dokonano na rozkaz sądu gubernjalnego. Aresztowa-

Probucje szczęścia

Największą wygraną bo

1000

rubli wygrał na I loterii Częstoch. na Dorażną pomoc pan W. Fl. z Częstochowy w kolekcje naszego pisma.

Kupujcie więc i teraz

Losy

na loterję Dobroczynną Główniej Rady Opiekuńczej w Administracji

„Gońca Częstochowskiego“ ul. Panny Maryi № 38.

Przyjmuje się zapisy i na udziały do kilku losów.

Największa wygrana 150,000 Marek.

ni oskarżeni są o niezameldowanie ściśle zapasów sukna na mundury i metaliów, jakie posiadał zarząd tramwajów.

Nowe podeszwy.

Z powodu drożyzny skóry, niektórzy pomyslowi szewcy warszawscy zaczęli wyrabiać podeszwy z drzewa i blachy. Obuwie takie jest o kilka rubli na parze tańsze. W czasie ślizgawicy trudno będzie utrzymać się na nogach w obuwiu o gładkich podeszwach drewnianych. Potrzeba będzie więc na zimę w podeszwy wbić gwoździe.

— 3 —

KRONIKA**Dzisiejsze zebranie wydziału aprowizacyjnego przy R. O. m. Cz.**

Dziś w piątek 27 b. m. o godz. 5 i pół po poł. odbędzie się zebranie wydziału aprowizacyjnego przy R. O. m. Cz.

Zapisy do szkoły niedzielno-ziemleńskie.

Główny nauczyciel okręgu szkolnego staromiejskiego p. A. Reszke prosi nas o zawiadomienie, że w niedzielę i października kończą się zapisy terminatorów i rozpoczynają się lekcje w sali szkoły przy ul. Krakowskiej nr. 16.

Urlopy.

Wobec wznowienia urlopów w Komendzie Legionów Polskich, bawi w mieście naszym na odpoczynku u swych rodzin kilku Legionistów, z rozmaitych pułków.

Zawieszenie wypłat.

Doszła do Częstochowy wiadomość o zawieszeniu wypłat przez jeden z większych banków warszawskich, mianowicie „Bank Handlowy Wilhelm Landau“.

Podziękowanie.

Organizatorzy wieczoru akademickiego za pośrednictwem naszego „Gońca“ składają serdeczne podziękowanie panom: J. Grochowskiej, E. Sobierajównie i H. Wehrównie; panom: M. Sz. Czernemu, J. Radgowskiemu i M. Ostrzykiemu za łaskawy udział w przedstawieniu pp. Buchaczowej z córką Zofją za sprzedaż programów, oraz publiczności i tym wszystkim, którzy w jakikolwiek bądź sposób przyczynili się do uświetnienia wieczoru.

Nasze razury.

W niektórych razurach praktykowane jest rwanie zębów, nakładanie opatrunków itp. Operacje te, ze względów higienicznych stanowczo powinny być zabronione w razurach.

Zmiana czasu na kolejach. Od Zarządu kolei otrzymaliśmy zawiadomienie następujące: Wskutek ponownego zaprowadzenia w nocy z 30 września na 1 października r. b.

czasu środkowo-europejskiego zegary o godz. 1 w nocy cofnięte zostaną na godz. 12. Okres czasu więc między godz. 12—1 będzie tej nocy dwukrotnie pierwszym razem należąc jeszcze do 30 września i będąc znaczący 12 A z minutami — drugim zaś razem już do 1 października, będąc oznaczony 12 B i minuty.

Wskutek też tego rozporządzenia zajdzie zmiana w rozkładzie jazdy: bezpośredni („D“) pociąg nr. 158 odejździe z Katowic w dniu 30 września o godzinę później, mianowicie o 12 A. **Kolejka pod Jasną Górą.**

Pisaliśmy w swoim czasie obszernie o meljoracjach dokonywanych wokół klasztoru. Teraz przystąpiono do wyrównywania terenu na wschodniej i południowej stronie, mianowicie zasypywania dołów w okolicy pomnika cesarza Aleksandra i splantowania wału, wiodącego ku bramie.

W tym celu ułożono od przecięcia w wale w kierunku pomnika szyn i poszczono w ruch kolejka, która przewozi gruz z burzonego wału do dołów.

Wkrótce oczywiście ścięte będą drzewa, pokrywające obecnie grzbiety wału. Liczne jestony użyte będą na wyroby stolarskie, kasztany zaś i inne na opał.

Samozwańcy kontroler.

Niemal codziennie przy różnych piekarniach zdarzają się wybryki różnych osobników zresztą znicięcipliwionych długiem wyczekiwaniem.

Kupujący różnymi sposobami chcą otrzymać byle prędej chleba powszedniego, to też na tem tle ujawniają się wypadki przeróżnej pomysłowości.

Onegdaj naprzykład przy filji piekarni Popularnej w domu № 39 przy ul. Panny Maryi, stojący w ogonku byli świadkami zajścia wskutek pomysłowości jednego z kupujących. — Oto Adolf Sz. przybył do piekarni po chleb, ale chcąc prędzej się załatwić udał, że jest kontrolerem piekarni i żądał natychmiastowego wydania mu bochenka chleba, zapominając, że nawet gdyby był kontrolerem, musiałby czekać swej kolei. Zainteresowany osobą „kontrolera“ policjant przyprowadził go wraz z małżonką do komisariatu, gdzie sporządzono odpowiedni protokół.

Zajęto na ulicy.

Onegdaj mieszkańcy ul. św. Kazimierza ujrzeli grupę wyrostków, pedzających, co się starczy za uciekającym środkiem ulicy zającem, któremu widocznie obrzyło życie na łonie natury i chciał zażnać rozkoszy miejskich.

Ledwo zając ukazał się, kierując swe „skoki“ najwyraźniej w stronę alei, a już znalazło się mnóstwo amatorów jego combra, którzy chcieli go ująć. Wystraszony wpadł wreszcie do bramy jednego z domów, wiedząc zapewne, że niektóre bramy w mieście są przechońdnie, lecz zawiódł się srodze. To też wtulony w kącie poddał się myśliwym bez wystrachu i rozlewu krwi. Uradowani nemrodzi, nie mogąc się pogodzić, kto pierwszy ujął zająca zaniesli go do miejsca najbardziej neutralnego, bo do komisariatu policji przy ul. św. Barbary.

Godne naśladowania.

Pisaliśmy już o wielu rozporządzeniach władzy w różnych miejscowościach, które to rozporządzenia ograniczają wszelki zbytek w ubiorach, jadłach itd. Są miasta, gdzie niewolno urządzać nocących wystaw strojów damskich i kapeluszy mod-

nnych a drogich, by przyzwozić niemiędzy do skromności w ubiorze, stosownej do czasu wojny. Są miasta, gdzie niewolno wystawiać w oknach cukrów i słodyczy, kuszących podniebienie smakosza. Są miasta, gdzie pulardy i kaptony, likwory i drogie wina, perfumy a toaletowe ocy i mydła znikły z wystaw sklepowych. Wszystko to dzieje się tam wskutek rozporządzenia władz. I u nas mamy do zanotowania godny naśladowania fakt podobny. Oto właściciel jednej z renomowanych cukierni tułajskich wydał też podobno rozporządzenie ograniczające konsumpcję ciastek w jego zakładzie. Mianowicie nie wolno kelnerowi podać gościowi więcej ciastek niż zgóry zjeść przysmak. Jestto kapitalny sposób trzeźwienia brzydkiego grzechu obżarstwa, hamuje on bowiem skutecznie apetyt gościa, który, patrząc na stojący przed nim talerz z ciastkami, nabierał ochoty stopniowo coraz na inne ciastko. Teraz — podadzą mu jedno, albo dwa, które zje — i ma dosyć.

Zaiste godny naśladowania fakt gospodarza, który pragnąc zaoszczędzić swym gościom wydatków w trudnym czasie wojny, utrudnia im zjedanie ciastek, nie bacząc na to, że sam na tem traci.

Z biura pośrednictwa w pracy.

Mieszczące się przy ul. Dojazd 9 „Biuro pośrednictwa w pracy” pod kierunkiem p. Jana Bielawskiego działające już niemal dwa lata i teraz równoległe z Giełdą Pracy R. O. m. Częstochowy pracuje wciąż nad do starzeniem zajęcia pozostającym bez pracy oficjalistom i robotnikom. Pracę daje przeważnie w kraju, o ile to możliwe w okolicach najbliższych, w

razie zaś braku miejsc w kraju wyszukuje pracę i w zakładach przemysłowych zagranicznych, byle zapewnić bezrobotnym kawałek chleba. Zdarzało się do niedawna często, że robotnik nie chciał, szczególnieje do robót w polu i to w kraju się godził, wolać klepać biedę w domu i żyć z zasiłków Doraźnej Pomocy i tanich jej kuchni. Dziś, trzeba przyznać, warunki się zmieniły i wypadki takie zdarzają się bardzo rzadko.

Obfitość owoców.

Owoce i ogrodowizny w tym roku szczególnie się obrodziły, wskutek czego wyjątkowo są one tanie. Korzystając z tego, wiele osób poczęło zakupować owoce w większej ilości i wyrabiać z nich marmoladę, powiada i t. p. surogaty, jak również kwasie kapustę i ogórki, marynować i suszyć włoszczyznę.

Ruch w sklepach.

W sklepach z gotową garderobą i obuwiem od paru dni panuje ruch ożywiony. Każdy chce się zczasu zaopatrzyć na zimę w cieplejsze ubranie i obuwie. Ceny jednak na te niezbędne rzeczy są tak wygórowane, że nie każdego stać na kupno sobie nowych rzeczy. Przeto biedniejsza klasa robi zakupy w sklepach tandeciarskich i u handlarzy starzyzna.

Kradzieże.

Zawiadomiono policję o dokonaniu na Nowym Rynku następujących kradzieży:

sekcyjnemu rezerwy niemieckiej W. Kudełko Mk. 160 w gotówce, dokumenty i bilet kolejowy z Częstochowy do Sosnowca oraz gospodarzowi Wojsiechowi Wnęko z Libidzy paszport i rb. 80 w gotówce.

Kradzież koni.

Stanisławowi Pytlowi we wsi Troniny w gm. Lipie, uprowadzono w

tych dniach ze stajni przy młynie 2 konie, wartości około półtora tysiąca rubli, z których jednego podczas natychmiast zarządnego śledztwa, odnaleziono, drugi zaś jest poszukiwany.

Stratę swą poszkodowany oblicza na rb. 700.

Zapisujcie się na członków Polskiej Macierzy Szkolnej

NADESLANE.

Poszukuje się do Prus dla Izby Śląskiej do kopania kartofli i buraków pewną ilość kobiet, dziewczyn i chłopców, którzy przy całodziennym utrzymaniu zarobić mogą Marek 2.50 i więcej przy akordzie. Powrót po ukończonych robotach zapewniony.

Zgłaszać się do Biura Pośrednictwa Pracy w Częstochowie ul. Dojazd № 9.

Od Administracji.

Zawiadamiamy Sz. prenumeratorów iż z dniem 1 października b. r. zmuszeni będziemy wstrzymać wysyłkę Gońca tym, którzy na prośby nasze i listy dotychczas należności nie wpłacili.

Poszukuję kilka osób do kompletu celem przygotowania się do egzaminów maturalnych przed Kom. Egzaminacyjną. Wiadomość w Adm. Gońca. 746—

Uczeń III-tej klasy potrzebuje pomocy naukowej z kilku przedmiotów, płacić może tylko ostere ruble miesięcznie, adres w Kantorze Gońca. 745—

Pies brązowy z długą sierścią znaleziony w niedziele 17 b. m. ul. Panny Marii jest do odebrania w biurze poljei Komisariatu I

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.
 Program od wtorku 28-go Września do poniedziałku 2-go Października r. b. włącznie.
 Dziś wieczór śmiechull
Słodka Nelli
 Wyborna farsa w 4-ch aktach z udziałem najlepszych artystów.
 I „Flirciarka” III „Artysta muzyk... bez ubrania”
 (Wesoła komedia w 1-ym akcie.) (Komedia firmy „Pathe”)
ZANZIBAR (Zdjęcia z natury)
 Nowości. NA SCENIE. Nowości
 „Na warszawskim bruku” Na zakończeniu
 Revuetka z tańcami i śpiewami w 1 akcie Polka charakterystyczna
 napisał Betle. w 4-ry pary.

LEKARZ-DENTYSTA
Michał Grejniec
 w Częstochowie
 ul. Panny Maryi № 10.
 Choroby zębów i jamy ustnej.
 przyjmuje codziennie
 od 9-1 i od 3-7 wieczorem.

Doktor PAWEŁ BRONIAŁOWSKI
 w Częstochowie przeprowadził się na ulicę Panny Marii Nr. 21 obok Teatru Paryskiego.
 Choroby skórne i dróg moczowych. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-7 po poł. Pante od 12-1 po poł.

Teatr „ODEON”
 Program od wtorku 26 Września 1916 r. do poniedziałku 2 Października 1916 r.
 Dziś półtorej godziny prawdziwego humoru
JEGO SŁABA STRONA
 Znakomita komedia w 3-ch częściach, w wykonaniu najwybitniejszych artystów zagranicznych, z udziałem premjowanej piękności **Manny Ziener.**
Jaś i Małgosia (Dramat w 1-ym akcie.)
Kronika wojenna (Aktualne zdjęcia z placu boju.)
Tamandna (Naukowy w kolorach.)
Ramoty i Ramotki (Humorystyczny.)
 Ceny miejsc zwykle. — Szczegóły w programach.

Jałowica rasowa półroczna do sprzedania. Wiadomość w biurze browaru K. Szwece ulica Ogrodowa № 28.
Ryby żywe, Dżozyczne, Masło, Sery, Śmietana, Grzyby, Margaryna, Miód lipcowy, Drożdże świeże stale poleca St. Szczawiński ul. Panny Maryi № 25. 721—
Kuśnierka przyjmuje wszelką robotę Andruszewska ul. Panny Maryi Nr. 57. 789—
Magiel sprzedam za 100 rubli w dobrym stanie ul. Siemka Kamienic Nr. 9. 749—
Francuska poszukuje pokoju. Oferty w Gońcu sub G.
Potrzebna dziewczynka do dziecka. Wiadomość w Administracji Gońca.
Potrzebny chłopiec do rozmnożenia prunum-raty. Wiadomość w Administracji Gońca.
Kalendarze na 1917 r. nadeszły! ścienne (do szdierania), kalafizkowe i terminowe Skład ul. Teatralna 11. A. Otrąbek.